

VELKOMMEN TIL DEN 15. NORSKE
PSYKOLOGIKONGRESSEN – NORGES
STØRSTE FAGKONGRESS OM PSYKOLOGI

Vår indre verden

TID: 6.–7. SEPTEMBER

STED: OSLO KONGRESSENER

ARRANGØR: NORSK PSYKOLOGFORENING

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Velkommen til Psykologikongressen 2018.....	2
Utstillere	3
Plenumsforedrag - sammendrag.....	7
Symposium - sammendrag.....	13
Posterutstillere	21
Presentørenes e-post adresser	23

Velkommen til Psykologikongressen 2018

Vår indre verden

Min indre verden – og din

Hvilke briller ser vi verden gjennom? Hva bestemmer hvordan vi oppfatter det vi ser - det andre også ser - men sannsynligvis gjennom helt andre glass enn oss?

Årets psykologikongress beveger seg i kjerneområdet for det som er hovedtema for psykologien som vitenskap – den subjektive virkeligheten.

Kunnskapen som tilføres oss utenfra, siles, omstokkes, fargelegges av våre mer eller mindre bevisste fortolkninger. Fortolkningsprosessene preger våre forestillinger, følelser, mentale bilder, handlinger. De preger hvordan vi oppfatter oss selv og menneskene rundt oss. Ofte

gjør de oss til offer for fordommer og feilslutninger, men de gir også muligheter: Ved å gjøre «vår indre verden» til utforskningsobjekt, kan vi lære å leve oss bedre inn i hvordan andre har det. Det er dette vi kaller empati.

Å forstå egne og andres opplevelser ved å undersøke seg selv, er i korttekst det både psykologien - og psykoterapien - handler om.

6.-7. september undersøker vi noen av disse prosessene nærmere.

HJERTELOG VELKOMMEN

Tor Levin Hofgaard, President i Norsk Psykologforening

Utstillere

Danske Bank

Medlemsfordeler: www.danskebank.no/psykologforeningen

E-post: 05550@danskebank.no

Telefon [05550](tel:05550)

Fagbokforlaget

Kanalveien 51, 5068 Bergen

Tel. +47 5538800

www.fagbokforlaget.no

Kontaktperson: Nikolay Fjeld: Nikolai.Fjeld@fagbokforlaget.no

Gyldendal Akademisk

Postboks 6730, St. Olavs plass, 0130 Oslo

Tel. +47 22034300

www.gyldendal.no/akademisk

Kontaktperson: Beate Molander: Beate.Molander@gyldendal.no

Universitetsforlaget

Sehesteds gt 3, Pb. 508 Sentrum, 0105 Oslo

Tel. +47 24147500

www.universitetsforlaget.no

Kontaktperson: Kristin Sundve: kristin.sundve@universitetsforlaget.no

PsykBase/ASPIT,

Steinsrudvegen 1 3840 Seljord

Tel. +47 4141633333

<http://www.psykbase.no>

Kontaktperson: Guro Mæland: jorn@aspit.no

Pearson Clinical Nordic

Gustavslundsvägen 137, SE-167 51 Bromma

Telefon: 800 164 02

<https://www.pearsonassessment.no>

Kontaktperson: Philippa Isaksson: filippa.isaksson@pearson.com

Tidligere psykologikongresser:

1. Norsk Psykologikongress i 2003: Emosjon og kognisjon
2. Norsk Psykologikongress i 2004: Fra gener til psyke
3. Norsk Psykologikongress i 2005: Positiv psykologi i praksis
4. Norsk Psykologikongress i 2006: Kunnskapsbasert psykologisk praksis – nye utfordringer
5. Norsk Psykologikongress i 2007: Utvikling – Endring – Livsløp
6. Norsk Psykologikongress i 2008: Klar ferdig gå! Motivasjon er første skritt
7. Norsk Psykologikongress i 2010: Mot normalt! Normalitet og avvik i psykologien
8. Norsk Psykologikongress i 2011: Krig og fred og sånn ... konflikt og dialog
9. Norsk Psykologikongress i 2012: Født sånn - blitt sånn?: Narsissisme og antisosial atferd
10. Norsk Psykologikongress i 2013: Fornuft og følelser
11. Norsk Psykologikongress i 2014: Fra kunnskap til handling
12. Norsk Psykologikongress i 2015: Nøkler til endring
13. Norsk Psykologikongress i 2016: I den andres sted - omsorg for seg selv og andre
14. Norsk Psykologikongress i 2017: De nære ting

Tidligere Årets doktorgrader

- Årets doktorgrad 2003: Tor Endestad: Kan metaforer bidra til forståelse av følelser?
- Årets doktorgrad 2004: Bente Storm Mowatt Haugland: Fedres alkoholmisbruk – konsekvenser for familien og barna.
- Årets doktorgrad 2005: Hilde Hetland: Lederen som inspirator i moderne organisasjoner.
- Årets doktorgrad 2006: Oddgeir Friborg: Resiliens: Hva er det og hvordan måle det?
- Årets doktorgrad 2007: Margrethe Seeger Halvorsen: Hvilken betydning har pasienters selvbilde for endring i psykoterapi?
- Årets doktorgrad 2008: Simon Nygaard Øverland: Psykisk helse og trygd.
- Årets doktorgrad 2010: Tore Aune: Prevention of Social Anxiety in Older Children and Young Adolescents
- Årets doktorgrad 2011: KariAnne R. Vrabel: A five-year follow-up study of longstanding eating disorders - influence from personality disorders and child sexual abuse.
- Årets doktorgrad 2012: Linn T Fikke: Non-suicidal self-injury in adolescents: Executive functions and the role of serotonin in impulsivity.
- Årets doktorgrad 2013: Åshild Tellefsen Håland: Behavioral group therapy for obsessive-compulsive disorder in Norway: An effectiveness study and the relationship of metacognitions and early maladaptive schemas to treatment outcome.
- Årets doktorgrad 2014: Elisabet Solheim: Effekter av barnehage på barns utvikling: tid i barnehage, gruppestørrelse og førskolelærer - barn relasjonen.
- Årets doktorgrad 2015: Jo Magne Ingul: Anxiety and Social Phobia in Norwegian Adolescents: Studies of risk factors, school absenteeism and treatment effects.
- Årets doktorgrad 2016: Joar Øveraas Halvorsen: Predictors and treatment outcome of psychological sequelae of torture.
- Årets doktorgrad 2017: Kjell Tore Hovik: Executive control of cognition, emotion and behavior in children with Tourette's Syndrome – A two-year follow-up study.

**Den 15. Norske Psykologikongressen – Vår indre verden
6.– 7. september 2018, Oslo Kongressenter**

Torsdag 6. september 2018

Kl 0800 – 0930		Registrering og kaffe
Kl 0930 – 1000	Sal A	Velkommen ved Heidi Tessand, visepresident i Norsk Psykologforening Kulturinnslag
Kl 1000 – 1030	Sal A	Åpning av kongressen ved Vigdis Hjorth, forfatter
Kl 1030 – 1050		Kaffepause og postere
Kl 1050 – 1150	Sal A	Plenumsforedrag Emily Holmes, Oxford: Mental imagery and mental health
Kl 1150 – 1250		Lunsj
Kl 1250 – 1330	Sal A	Plenumsforedrag Bergljot Gjelsvik, Universitetet i Oslo: Suicidale bilder - en katalysator i den suicidale prosessen?
Kl 1330 – 1410		Plenumsforedrag Henrik Børsting Jacobsen, Oslo Universitetssykehus: Hvordan forklare det medisinsk uforklarte?
Kl 1410 – 1430	Sal A	Kaffepause
Kl 1430 – 1510	Sal A	Årets doktorgrad
Kl 1510 – 1640		Symposium – parallelle sesjoner
Kl 1640 – 1700		Kaffepause
Kl 1700 – 1745	Sal A	Plenumsforedrag: Ivar Frønes, Universitetet i Oslo: Oppvekst i høyterskelsamfunnet - Samspillet mellom muligheter, risiko og intervensjon
Kl 1745	Sal A	Prisutdeling Åse Gruda Skards pris for popularisering av psykologisk kunnskap
Kl 1815		Mottagelse

Fredag 7. september 2018

Kl 0900 – 1000	Sal A	Plenumsforedrag Steven Jay Lynn, USA: How to Succeed (and Fail!) at Clinical Hypnosis: What to Do and Not to Do to Increase Treatment Gains
Kl 1000 – 1030		Kaffepause og postere
Kl 1030 – 1200		Symposium – parallelle sesjoner
Kl 1200 – 1300		Lunsj
Kl 1300 – 1345	Sal A	Plenumsforedrag Ragnhild Bang Nes, Universitetet i Oslo: Glede, trivsel og livskvalitet
Kl 1345 – 1410		Kaffepause
Kl 1410 – 1450		Sal A Plenumsforedrag Trude Havik, Universitetet i Stavanger: Skolens rolle i møte med skolevegring
Kl 1450 – 1510		Kaffepause
Kl 1510 – 1600	Sal A	Plenumsforedrag Cecilie Schou Andreassen, Universitetet i Bergen: Ikke-kjemisk avhengighet
Kl 1600	Avslutning	Heidi Tessand, visepresident i Norsk Psykologforening

Plenumsforedrag - sammendrag

Åpning av kongressen

Til å åpne årets psykologikongress har vi invitert forfatter Vigdis Hjorth. Hun ble født i Oslo i 1959, har tre barn og er bosatt på Nesøya i Asker. Hun har tidligere vært bosatt i København, Bergen, Sveits og Frankrike.

Vigdis Hjorth debuterte med bøker om barn og ungdoms forelskelse og seksualitet. Hun ligger den bekjennende virkelighetslitteraturen nær i sine analyser av radikale og velutdannede menneskers ofte vanskelige balanse mellom egen lykke og velment samfunnsengasjement. Den prisbelønte romanen *Arv og miljø* fra 2016 startet en stor debatt om bruken av levende modeller i litteraturen. Boken har appellert til mange og ulike lesere. I Norge har boken etter ett år i salg et opplag på 140 000, og rettighetene er solgt for oversettelse til en rekke språk. For romanen er hun tildelt Bokhandlerprisen 2016 og Kritikerprisen 2016. Hun ble også nominert til P2 lytternes romanpris, Ungdommens kritikerpris og Nordisk råds litteraturpris.

Vigdis Hjorth mottok den høythengende Gyldendalprisen for 2010, og hun mottok Kritikerprisen 2012 for *Leve posthornet*. 2014 ble hun tildelt Brageprisens hederspris. Vigdis Hjorth var festspilldikter ved Norsk Forfattersentrums De Litterære Festspill i 2017. Forfatterskapet er helt sentralt i norsk samtidslitteratur.

Emily Holmes er Professor ved det Karolinska Institutet, Sverige. Hun har også fått tildelt æresbevisning fra MRC Cognition and Brain Sciences Unit, Cambridge.

Hun er en klinisk psykolog med doktorgrad i kognitiv nevrovitenskap. Hennes overordnede forskningsinteresse er å undersøke mental bildebehandling og følelser i psykopatologi for kognitive terapier. Hun opprettet Eksperimentell Psykopatologi og Kognitiv Terapiforskningsgruppe (EPaCT) med støtte fra Royal Society, ESRC, MRC og John Fell OUP Research Fund. EPaCT-teamet tar sikte på å bruke eksperimentelle psykologiteknikker for å øke forståelsen av mekanismene som ligger til grunn for psykiske lidelser. Kognitiv psykologi er en raskt utviklende vitenskap med strenge teknikker for å undersøke mentale prosesser. Nåværende forskning fokuserer på å forstå betydningen av mentale bilder og følelser, spesielt i forhold til angst, depresjon og bipolar lidelse. Nåværende prosjekter inkluderer (i) undersøkelse av påtrengende minner (som pleier å være bildebaserte); og (ii) utvikle datastyrt teknologi for kognitiv bias modifisering.

Mental imagery and mental health

Mental imagery is implicated across psychological disorders from intrusive memories of past trauma, to flash forwards to the future in bipolar disorder. Mental imagery involves “seeing in the mind’s eye”, “hearing in the mind’s ear” et cetera and has a more powerful impact on emotion than its verbal counterpart (thinking in words). It

presents exciting opportunities for transdiagnostic mental health treatment innovation. Mental imagery is also fascinating in its own right in terms of better understanding one of the various shapes human thinking can take. In the key lecture the association between mental imagery and mental health is explored, and how maladaptive mental imagery could be treated via psychological interventions.

Website: <http://ki.se/en/cns/emily-holmes-research-group>

Steven Jay Lynn er professor ved Department of Psychology at Binghamton University. Han har publisert over 360 artikler og bokkapitler, og vært redaktør på utallige bøker. Hans forskningsinteresser spenner over temaer som dissosiasjon, hypnose, traumer, hukommelse og hvordan skille vitenskap fra pseudovitenskap. Han har tidligere vært president for The Hypnosis Division i APA og har i særdeleshet mange års erfaring i bruken av hypnose i rettspsykologiske og kliniske sammenhenger.

How to Succeed (and Fail!) at Clinical Hypnosis: What to Do and Not to Do to Increase Treatment Gains

In the key lecture Stephen Jay Lynn will synthesize what he has learned about hypnosis based on 40 years of clinical work with hypnosis, studying hypnosis in the Laboratory of Consciousness and Cognition at Ohio University and at Binghamton University (SUNY), and serving as an expert witness in cases in which hypnosis was used to recover memories. His talk will focus on how to avoid pitfalls in using hypnosis and how hypnosis can be used to advantage as a cost-effective, brief adjunctive intervention to increase the effectiveness of psychotherapy. He will dispel common myths and misconceptions about hypnosis with evidence based on research conducted in his laboratory and elsewhere. He will also describe how hypnosis (and the hypnotic context) can leverage suggestions, expectancies, and common factors present in a variety of psychotherapies to treat psychological and health-related conditions and maximize and generalize treatment gains outside the consulting room.

Blant andre bidragsyttere i plenumsalen:

- Vigdis Hjorth, forfatter
 - Bergljot Gjelsvik: Suicidale bilder - en katalysator i den suicidale prosessen?
 - Henrik Børsting Jacobsen: Hvordan forklare det medisinske uforklarte?
 - Ivar Frønes: Oppvekst i høyterskelsamfunnet - Samspillet mellom muligheter, risiko og intervensjon
 - Ragnhild Bang Nes: Livskvalitet som målskive
 - Trude Havik: Skolens rolle i møte med skolevegring
 - Cecilie Schou Andreassen: Ikke-kjemisk avhengighet
-

Suicidale bilder - en katalysator i den suicidale prosessen? Bergljot Gjelsvik, Universitetet i Oslo

Til tross for at suicidal atferd og selvmord utgjør det mest ekstreme utfallet av psykiske lidelser, er forståelsen av opprettholdende mekanismer mangelfull. Innen selvmordsforskning er det nå økende fokus på identifisering av mekanismer som kan modifiseres klinisk. For det første er det en økende interesse for forhold som fører til at sårbare individer kommer til det punktet - 'mindlock' - at de går fra tanke til handling (e.g., Ideation to Action network). Videre er det en økende erkjennelse av at suicidale kognisjoner forekommer ikke bare i form av tanker, men også bilder og simuleringer. Et tredje viktig trekk er dreiningen fra å utelukkende fokusere på forekomsten av suicidale kognisjoner, til å fokusere på individets relasjon til og opplevelse av det suicidale innholdet som en kritisk faktor i vurdering av sårbarhet (e.g., Williams et al., 2016). Jeg vil i dette foredraget presentere the Mindlock Project som pågår ved University of Oxford. Prosjektets teoretiske utgangspunkt er at eskalering av suicidale kriser skjer ikke bare ved forekomst av rystende suicidale bilder og simuleringer ('flash-forwards', Holmes et al., 2007), men også ved bruk av diskrepans-basert prosessering i det indre arbeidet med suicidale kognisjoner. Jeg vil presentere data fra intervjuer om dette, og i lys av kvantitative data og kvalitative intervjuer med personer som har en tilbakevendende suicidal historikk, diskutere mulige implikasjoner for terapi med suicidale pasienter.

Om foredragsholder

Bergljot Gjelsvik er psykolog og postdoktor ved Universitetet i Oslo/ University of Oxford UK. Hun leder The Mindlock Project i Oxford, hvor hun bruker eksperimentelle design, kvalitative intervju og hjerneavbildningsmetoder for å undersøke overgangen fra suicidale tanker til handlinger. Gjelsvik er utdannet psykolog og PhD i selvmordsforebygging ved UiO og har en MSt i Mindfulness-Based Cognitive Therapy (MBCT) fra University of Oxford og jobber med suicidale og deprimerede pasienter. Hun er medforfatter av boken 'Mindfulness i psykologisk behandling' (2014).

Hvordan forklare det medisinsk uforklarte?

Henrik Børsting Jacobsen, Oslo Universitetssykehus

Undersøkelsene våre antyder at flere enn 1 million nordmenn har smerter som har vart lenger enn tre måneder, såkalte langvarige smerter. Cirka 80 prosent av disse smertene er det vi kaller «medisinsk uforklarte». Slike smerter ble i gamle egyptiske papyrusruller forklart som en konsekvens av «en vandrende livmor». Hippokrates, kalte den vandrende livmoren hysteri fra det greske ordet for livmor – hystera. Navnet «hysteri» har blitt hengende ved som en merkelapp i helsevesenet siden. Det har gjort at nervøsitet og en usunn psyke har blitt forklaringer på hvordan sykdommer som kronisk utmattelse, utbrenthet og kroniske smertesyndromer kan oppstå. Å dytte disse sykdommene over på psyken har kanskje gjort at vi har undervurdert kroppen, men også hodet. Psykologens rolle har med årene blitt

tydeligere. Når vi føler smerter, koordinerer prefrontal cortex det vi opplever her og nå med liknende erfaringer vi har fra før. Insulær og somatosensorisk cortex forteller prefrontal cortex hvor signalene om mulig skade kommer fra og gir et bilde av det området som er skadet. Fremre singulære cortex trekker inn motiverende faktorer og viktige følelser du har i situasjonen, og thalamus koordinerer hele jobben. Deretter gir prefrontal cortex beskjed til andre deler av hjernen om hvor intenst og hvor lenge dette skal gjøre vondt, basert på en ligning om læring, situasjon, følelser og signaler. Disse tilpasningene gjør hjernen gjennom å bruke kroppens egne smertestillende, såkalte endogene opioider.

Dermed blir ikke de uforklarte smertene lenger så uforståelige, sett i lys av hjerneaktivitet, opplevelse, forventninger og emosjonell aktivering. Dette foredraget vil ta dere med på en historisk gjennomgang av uforklart smerte, nyere forskning innen de ulike områdene før psykologi får sin sentrale plass i smerteforståelse og behandling.

Om foredragsholder

Henrik Børsting Jacobsen (født 1982). Klinisk psykolog ved Avdeling for smertebehandling, Oslo universitetssykehus Ullevål. Førstelektor i Atferdsmedisin, UiO. Utdannet psykolog og ph.d. i atferdsmedisin, smerte og stress. Forsker ved Nasjonal kompetansetjeneste for smerte og sammensatte lidelser og Nasjonal kompetansetjeneste for nevropatisk smerte.

Siste bok: Gjengangerne: Stress, smerter og søvn, Arneberg Forlag (2017).

Oppvekst i høyterskelsamfunnet - Samspillet mellom muligheter, risiko og intervensjon, Ivar Frønes, Universitetet i Oslo

Forelesningen vil se barndom, sosialisering og intervensjoner i forhold til samfunnsutvikling og det moderne høyterskelsamfunnet, hvor kravene til kompetanse er høye i yrkesliv så vel som hverdagsliv. Dette krever nytenkning i forhold til intervensjon, hvor intervensjon må sees i forhold til hele sosialiseringløpet. Ny kunnskap om samspillet som driver barns utvikling, og longitudinelle studier forankret i psykologi, sosiologi og økonomi, illustrerer betydning av tidlig intervensjon, og at en grunnleggende utfordring er utvikling av tiltak.

Om foredragsholder

Ivar Frønes er professor i sosiologi ved UiO og seniorforsker ved Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge. Han har publisert en mengde artikler og bøker om barn, barndom og sosialisering, se f eks:

Å forstå sosialisering. Gyldendal Akademisk 2013

Høyterskelsamfunnet. I: Risiko, intervensjon og evidens. Gyldendal Akademisk 2016

Risiko og marginalisering Norske barns levekår i kunnskapssamfunnet. (Med Halvor Strømme) Gyldendal Akademisk 2014

Ben-Arieh, Asher; Casas, Ferran; Frønes, Ivar; Korbin, Jill E..

Livskvalitet som målskive, Ragnhild Bang Nes, Universitetet i Oslo:

I dette foredraget settes livskvalitet for alle på dagsordenen. Livskvalitet handler om å ha det godt og fungere godt, og vies stadig mer oppmerksomhet - på folkemunne, i helsevesen, forskning og forvaltning. Dette har sammenheng med større vektlegging av styrkende, helsefremmende og sykdomsforebyggende perspektiver innenfor helse- og velferdssystemet, samt økt kjennskap til livskvalitetens mange gevinster. I 2017 la regjeringen frem en ny strategi for god psykisk helse (2017-2022). Strategien understreker målet om å skape et samfunn som fremmer livskvalitet for alle gjennom hele livsløpet. Fordi livskvalitet er en felles visjon på tvers av mennesker, befolkningsgrupper, samfunnssektorer og politiske skillelinjer, inviterer det til bredere eierskap på tvers av sektorer. Som målskive kan derfor livskvalitet bidra til økt forståelse for betydningen av det tverrsektorielle samarbeidet i møte med dagens helse- og velferdsutfordringer. Et positivt begrepssett vekker også andre og muligens mer effektive innsatskrefter hos den enkelte, enn et begrepssett som understreker sykkelighet og patologi. Livskvalitet gir dermed nytt innhold til arbeidet med psykisk og fysisk helse og åpner for nye løsninger og nye initiativer. I dette foredraget vektlegges en helhetlig tilnærming som integrerer kunnskap fra genetikk til politikk. Fokus dreies fra sykdom til sunnhet, fra helse til livskvalitet og fra individ til befolkning.

Om foredragsholder

Ragnhild Bang Nes er psykolog og arbeider som seniorforsker ved Folkehelseinstituttet og som førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo. Ragnhild har særlig arbeidet med problemstillinger knyttet til stabilitet og endring i psykisk helse og livskvalitet, forholdet mellom psykisk helse og uhelse, og betydningen av gener og miljøfaktorer. Ragnhild har forelest og publisert bredt både nasjonalt og internasjonalt. I 2017 ble hun tildelt Psykologiforbundets pris «Årets nyvinning».

Skolens rolle i møte med skolevegring, Trude Havik, Universitetet i Stavanger

Skolevegring er et stort og komplekst tema. Skolevegring kan ha sammenheng med sosiale aspekter som mobbing, sosial isolasjon og skolens generelle psykososiale miljø. Foreldre til skolevegrere rapporterer om at faktorer som forutsigbarhet, klasseledelse og lærere med god relasjonskompetanse er sentralt for at elvene skal klare å gå til skolen. I dette foredraget vil Trude Havik redegjøre for hva skolene kan gjøre for å forebygge skolefravær, og hvordan skolene kan samarbeide med spesialisttjenesten.

Om foredragsholder

Trude Havik har doktorgrad i spesialpedagogikk, med tema skolens rolle i arbeidet for å forebygge skolefravær, med hovedvekt på skolevegring. Hun er tilsatt ved Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning, Universitet i Stavanger. Hun har i tillegg til skolevegring og skolefravær forsket på klasseledelse, relasjoner, mobbing og elev-engasjement.

Ikke-kjemisk avhengighet, Cecilie Schou Andreassen, professor Universitetet i Bergen

De siste årene har fokuset på ikke-kjemisk avhengighet, også omtalt som atferdsavhengigheter, økt, både blant klinikere og forskere. Dette reflekteres i den siste utgaven av Diagnostic and Statistical Manual for Mental Disorders der tre viktige endringer er gjort: 1) Seksjonen «substansrelaterte lidelser» ble endret til «substansrelaterte- og avhengighetslidelser», 2) pengespillidelse ble flyttet fra impuls-kontrollforstyrrelser til «substansrelaterte- og avhengighetslidelser» og 3) internettbasert dataspillavhengighet ble introdusert under «tilstander for videre studier». I 2012 ble et eget tidsskrift, «Journal of Behavioral Addictions», etablert. I tillegg til de to ovennevnte atferdsavhengighetene foregår det i dag utstrakt forskning på atferdsavhengigheter som arbeidsnarkomani, internettavhengighet, shoppingavhengighet og avhengighet av sosiale medier. På feltet diskuteres likheter og forskjeller mellom substansrelaterte avhengigheter og atferdsavhengigheter. Grenseoppgangen mellom reelle atferdsavhengigheter og eksessiv hverdagsatferd debatteres også. I dette foredraget gis en oversikt over sentrale atferdsavhengigheter, deres kjennetegn og utbredelse, korrelater og behandlingstilnærminger.

Om foredragsholder

Cecilie Schou Andreassen er professor / spesialist i klinisk psykologi ved UiB, også tilkjent professorkompetanse i organisasjonspsykologi/HRM. Hun har 15 års arbeidserfaring utenfor akademia, deriblant som organisasjonspsykolog. I sin vitenskapelige produksjon har hun i flere arbeider vektlagt narsissisme som en faktor for arbeidslivsrelaterte utfall. Andreassen er opptatt av populærvitenskapelig formidling. I 2015 fikk hun Meltzerprisen for fremragende forskningsformidling ved UiB.

Symposium - sammendrag

Torsdag 6. september kl. 15.10 – 16.40

Symposium 1A: Mestringskurs for ungdom (DU): Innhold, evaluering og rekruttering

Mestringskurs for ungdom (DU) er et gruppebasert tiltak for ungdom i alderen 15-20 år med mild til moderat depresjon. Behandlingen, som tar utgangspunkt i kognitiv atferdsterapi (KAT), har til hensikt å redusere symptomer gjennom styrking av mestringsevner, for dermed å øke ungdommers muligheter til å gjøre det bra på skolen og å ha det bedre sosialt. Den første evalueringen av DU som ble gjennomført ved Universitetet i Stavanger ga positive resultater og en Ungsinn-vurdering på evidensnivå 3 med noe dokumentasjon på effekt. NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge mottok i 2015 finansiering fra Norges Forskningsråd for å gjøre en ny evaluering innenfor et strengere design. Seniorforsker og psykolog Thormod Idsøe har vært prosjektleder. I dette symposiet vil kursutvikleren, psykolog Trygve Børve, presentere tiltaksmodellen med gjennomgang av kursinnhold og prinsipper som ligger til grunn for behandlingen og gjennomføringen. Videre vil Thormod Idsøe gi en oversikt over den nye evalueringen. Til slutt vil forsker Serap Keles ta opp noen utfordringer vi fikk i forbindelse med å rekruttere ungdommer med depressive symptomer til et lavterskeltilbud som dette.

Om symposieleder og bidragsyttere

Thormod Idsøe, Dr.psychol., seniorforsker v/ NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge og professor II v/Læringsmiljøsentret, UiS. I tillegg til å være prosjektleder for den forskningsråds-finansierte evalueringen av «Mestringskurs for ungdom – DU» har hans arbeid særlig vært rettet mot å studere traumesymptomer blant barn og unge eksponert for mobbing. Han har jobbet klinisk innenfor barne- og ungdomspsykiatrien, men mest erfaring fra forskning

Trygve Børve, psykolog ved HMN, BUP Levanger. Han har blant annet arbeidet ved Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet Trygve har i flere år arbeidet med kognitivt baserte intervensjoner rettet mot depresjon og belastning hos voksne (KID og KIB) og ungdommer (DU). Han er programutvikler av "Tankekraft" som gis til alle elever ved videregående skole i Østfold. Trygve er spesielt opptatt av omsorgssvikt og nevrobiologi i tillegg til KAT/CBT/ACT og underviser i dette ved flere universitet og høyskoler.

Serap Keles (PhD) er forsker ved NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge. Hennes arbeid er knyttet til psykisk helse blant barn og unge, med særlig vekt på innvandrerbarn. Hennes metodologiske interesser omfatter meta-analyse og longitudinelle analyser.

Symposium 1B: Omsorg for Traumatiserte Barn, "små barn på flukt"

Små barns reaksjoner i barnehagen etter flukt. Samtaler om tanker og følelser ved hjelp av billedkort.

Omsorg for Traumatiserte Barn (OTB studien) består av en serie med studier som undersøker flyktningebarns reaksjoner i barnehagen, barnehagens tiltak og mestring i dette arbeidet. Klara Øverland (PhD) arbeider som psykologspesialist på Utredningsposten ved SUS, og på Læringsmiljøsentret, UIS, og har sammen med Aina Basilier Vaage (PhD) arbeider som barnepsykiater og overlege ved Transkulturelt senter ved SUS forsket på barnas reaksjoner i barnehagen.

Om symposieleder og bidragsyttere

Klara Øverland, psykologspesialist, (PhD), Klinikk psykisk helsevern for barn, unge og rusavhengige, Helse Stavanger HF. Øverland vil presentere funn fra forskningen og erfaringer med samtalekortene som kan være til hjelp i arbeidet med barna.

Domnine Lecoq er psykologspesialist og medarbeider i prosjektet og vil presentere litt om flyktningbarnas situasjon.

Begge har arbeidet med barn og familier på flukt og har lang erfaring med barn med traumesymptomer.

Symposium 1C: Hvordan kan longitudinelle data styrke behandlingsplanlegging og beslutningsgrunnlag for pasienter med rusmiddelmissbruk

Om symposieleder og bidragsyttere

Egon Hagen (55) er utdannet ved UIB i 1990 og har doktorgrad knyttet til nevrokognisjon og avhengighet fra UIB i 2018. <http://hdl.handle.net/1956/17408>

Han har arbeidspraksis som klinisk psykolog og nevropsykolog både som ansatt i spesialisthelsetjenesten og gjennom egen privat praksis. Egon har arbeidet flere år som studentpsykolog både ved UIB og UIS, han har også arbeidet 4 år som lederutvikler i Statoil og vært program direktør for en rekke lederutviklingsprogrammer i selskapet

Noen har kanskje også hørt ham som radiopsykolog på NRK; <http://podkast.nrk.no/program/psykologen.rss> eller <http://pca.st/Slw8>

Jone Bjørnstad (35) er utdannet klinisk psykolog ved UiB i 2011 og leverte i 2017 sin doktorgrad, som handler om hvordan folk oppnår sosial recovery etter psykose. I dag arbeider han 50 prosent som klinisk psykolog på en rusinstitusjon og 50 prosent som forsker i KORFOR Stavanger. Forskningsfokuset er primært på funksjonell recovery etter rusmisbruk.

Tittel: Langtids recovery fra rusmisbruk. Hvilke faktorer er viktige?

Aleksander Erga er utdannet psykolog ved UiB i 2013. Klinisk har han arbeidet med rus og avhengighet i poliklinikk og fengsel, samt flere år som psykolog for pasienter med odontofobi. For tiden stipendiat ved Nasjonalt Kompetansesenter for Bevegelsesforstyrrelser ved Stavanger Universitetssykehus, på prosjektet «Impulskontrollforstyrrelser ved Parkinson sykdom». Aleksander er styremedlem i Norsk Forening for Avhengighetspsykologi (NFAP).

Tittel: Recovery i klinisk praksis: regel eller unntak?

Symposium 1D: Mobbing i arbeidslivet: Risikofaktorer og håndtering i den enkelte virksomhet

Mobbing og trakassering i arbeidslivet forekommer hyppig med en økende mengde klager til arbeidsgivere, bedriftshelsetjenestene og til arbeidstilsynet. Basert på norsk forskning ser vi i dette symposium på risikofaktorer i virksomheten for denne type saker og vi ser på muligheter for forebygging og håndtering innad. Vi diskuterer videre tiltak og ser mer overordnet og prinsipielt på metodebruk i konflikt – og klage/varslingsaker. Herunder tas det opp hovedprinsippene i metoden faktaundersøkelse. Symposiet er basert på tidligere og pågående forskning fra Universitetet i Bergen og boken «Faktaundersøkelse - Arbeidsmetodikk i vanskelige arbeidsmiljøsaker» som kom i 2016.

Om symposieleder

Ståle Einarsen, Universitetet i Bergen

Ståle Einarsen er er cand. psychol. (1991), dr. psychol. (1996) og professor i arbeids- og organisasjonspsykologi ved Universitetet i Bergen fra 2003. Einarsen er særlig kjent for sitt arbeid med mobbing, destruktiv ledelse og konflikthåndtering. Han har ledet forskningsgruppen for arbeidsmiljø, ledelse og konflikt (FALK) ved Universitet i Bergen siden 2005. Einarsen har publisert et hundretalls vitenskapelig artikler og utgitt en rekke bøker, herunder Ledelse på godt og vondt (2002; 2015), Det gode arbeidsmiljø (2000; 2011); Den dyktige medarbeider (2005, 2016); Håndtering av konflikter og trakassering i arbeidslivet: Jus og Psykolog (2007; 2017), Faktaundersøkelse: Arbeidsmetodikk i vanskelige arbeidsmiljøsaker (2016).

Symposium 1E: «Lederutvikling; bortkastet tid eller nyttig?»

Det finnes et stort antall ulike tilnæringer innen feltet «lederutvikling». Dvergsdal, som har publisert boken «Expanding your leadership», er kritisk til mange av de «etablerte» standard programmene for lederutvikling og legger heller vekt på forankring i praktisk brukelig velprøvd teori og metode, med individuell tilnærming. Hun vil presentere hovedinnholdet i sin praksis innen lederutvikling og argumentene for den.

Liung vil, som klient og toppleder, si noe om hans erfaringer fra ulike tilnæringer til lederutvikling i næringslivet.

Iversen vil, med bakgrunn i sin lange erfaring innen lederutvikling, både som konsulent og teoretiker, innlede til en diskusjon om de ulike tilnærmingene/modeller for lederutvikling.

Det blir satt av rikelig tid til diskusjon der vi håper på aktiv deltagelse fra tilhørerne.

Om symposieleder og bidragsyttere

Sverre L. Nielsen, seniorrådgiver, Norsk Psykologforening. Han har vært ansatt i Psykologforeningen i drøyt 35 år, som leder, generalsekretær og seniorrådgiver. Han var bl.a. med på stiftelsen av Norsk Organisasjonspsykologisk Selskap –NOS, og av Sertifiseringsrådet for test- og testbruk i Norge. Hadde en sentral rolle i utarbeidelsen av ISO 10667 – Standard for (Occupational) Assessment Delivery Service.

Dagrun Dvergsdal, Dvergsdal Consulting: Master of management, gestaltveiledning, sosionom. Arbeidserfaring: Adm.dir/eier DC, organisasjonsutvikler i Creative Learning Consultants, London, Organisasjonssjef Aker olje og gass, Lektor Diakonhjemmetts sosialhøgskole. Har hatt og har, en rekke større organisasjoner innen det private næringsliv og det offentlige som klienter. Arbeidet nasjonalt og internasjonalt med leder- og teamutvikling i 30 år.

Simen Lieungh er administrerende direktør i Odfjell Drilling. Tidligere var han leder i Aker Solutions. Lieungh er utdannet sivilingeniør fra NTH.

Ole I. Iversen er underdirektør og sjef for HR-seksjonen i Forsvarsmateriell. Han var tidligere partner og medgründer i Assessit AS. Iversen er også tilknyttet Handelshøyskolen BI i en deltidsstilling som førsteamanuensis II i organisasjonspsykologi og ledelse. Han har en doktorgrad fra Brunel University, UK i 2002 og er tillegg utdannet cand. polit., ingeniør og bedriftsøkonom. I 2015 ble han tildelt Konsulentprisen/Juryens pris (en pris som deles ut av tidsskriftet Kapital og Konsulentguiden) for sitt mangeårige arbeid med kvalitetssikring av arbeidspsykologiske tester og rekrutteringsprosesser i Norge. Fra sitt arbeid i Assessit AS har han en lang erfaring med lederutvikling.

Symposium 2A: Prokrastinering

Prokrastinering - bevisst utsettelse av planlagte oppgaver vel vitende om at utsettelse medfører negative konsekvenser - er relatert til problemer av stor individuell og samfunnsmessig betydning, spesielt hos ungdom og studenter. Direkte konsekvenser av prokrastinering er forsinkelse i studiegjennomføring og frafall fra utdanningsløp. Prokrastinering er også relatert til redusert velvære, økt stress og økt forekomst av psykiske problemer i nevnte gruppe. Problemet bør få økt oppmerksomhet fra norske forskere, praktikere og politikere, med fokus på preventive tiltak mot prokrastinering. Dette symposiet tar for seg ny forskning på ulike sider ved prokrastineringsproblemet: 1) Definisjon og måling: Hva er nå prokrastinering, og hvordan måles fenomenet? Typiske eksempler. Noen misoppfatninger. 2) Uheldige konsekvenser; 3) Hvorfor vi prokrastinerer: Mekanismer; 4) Forebygging og behandling.

Om symposieleder og bidragsyttere

Frode Svartdal er cand.psychol., dr.philos. og professor i psykologi ved Universitetet i Tromsø. Han har de siste årene ledet et forskningsprosjekt på prokrastinering med norske og internasjonale deltakere, og vært hovedredaktør for spesialnummeret «New perspectives on prokrastination» i *Frontiers in psychology*.

Kent Nordby er stipendiat tilknyttet prokrastineringsprosjektet som stipendiat. Han er cand.psychol.

Symposium 2B: Vedvarende plager etter lette hodeskader

Traumatiske hjerneskader er en av de vanligste årsakene til morbiditet blant unge voksne. Ca. 80% av alle hodeskader klassifiseres som lette. Vanlige symptomer etter lette hodeskader er tretthet, hodepine, lys- og lydømfintlighet, søvnvansker, konsentrasjons- og hukommelsesproblemer, irritabilitet og nedstemthet. Selv om de fleste med lett hodeskade blir kvitt sine symptomer i løpet av noen uker, opplever 10-20% vedvarende symptomer. Symptomtrykket kan variere, men selv lettere plager kan redusere hverdagsfunksjon og livskvalitet, samt utløse sekundære symptomer. Det er begrenset kunnskap om hvorfor denne gruppen ikke opplever samme bedring som majoriteten av pasientene med lette hodeskader, og det foreligger lite evidensbasert behandling.

I dette symposiet vil kliniske forløp ved lette traumatiske hjerneskader bli presentert, inkludert metoder for klassifisering og kartlegging av skader og symptomer. Det vil være særlig fokus på nytteverdien av en biopsykososial forståelse av pasientenes problematikk, samt ulike behandlingstilnærminger. Symposiet vil gi innblikk i forskningsfunn og erfaringer fra pågående norske studier. Preliminære resultater fra en større kohortstudie ved NTNU/St. Olavs Hospital i Trondheim vil bli presentert, med fokus på vedvarende symptomer etter lette hodeskader generelt, og plager

knyttet til fatigue og søvnforstyrrelser spesielt. Man vil få innblikk i erfaringer fra en pilotstudie som undersøker effekten av metakognitiv terapi på vedvarende symptomer. Preliminære resultater vil presenteres fra en pågående studie som utføres i samarbeid mellom OUS, Sunnaas sykehus, NAV og Arbeidsforskningsinstituttet (AFI). Der vurderes effekten av å kombinere kognitiv trening i grupper med aktiv oppfølging på arbeidsplassen gjennom jobbspesialister fra NAV, for personer som fortsatt er helt eller delvis sykemeldt åtte uker etter hodeskade.

Om symposieleder og bidragsyttere

Alexander Olsen er førsteamanuensis ved NTNU, og psykologspesialist ved Klinikk for fysikalsk medisin og rehabilitering, Avdeling for ervervet hjerneskade, St. Olavs hospital. Hovedfokus i forskningen hans er å øke kunnskap om konsekvenser av sykdom og skade i hjernen ved bruk avansert hjerneavbildning og kliniske metoder. Alexander er involvert i flere forskningsprosjekter som studerer vedvarende plager etter lette hodeskader og behandling av disse.

Emilie Isager Howe er psykolog og doktorgradsstipendiat ved Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering, Oslo universitetssykehus, Ullevål, og Universitetet i Oslo. Målet med doktorgradsprosjektet er å hjelpe personer med mild-til-moderat traumatisk hjerneskade som opplever vedvarende plager raskere tilbake i arbeid. Hun er også involvert i forskningsprosjekter som undersøker langtidsutkomme etter moderat og alvorlig traumatisk hjerneskade.

Knut-Petter Sætre Langlo er psykolog med spesialitet i nevropsykologi og i voksenpsykologi og PhD-stipendiat i samme prosjekt som Howe, nevnt over. I 2016 mottok han Bjørn Christiansens minnepris for en studie av CVLT-II administrert for døve. Utover dette jobber han som privatpraktiserende psykolog og utreder arbeidstagere for NAV, gjør rettspsykiatriske undersøkelser og gir veiledning til psykologer under spesialisering.

Symposium 2C: Fagetikkens plass i de ulike roller psykologer er i

Psykologer inntar stadig flere arenaer for yrkesutøving.. Videre ytrer psykologer seg på ulike arenaer og sosiale medier. Er de Etske prinsippene for Nordiske Psykologer (EPNP) hjelpsomme i hvordan vi forvalter oss som psykologer på de ulike arenaer. Er det andre gyldige prinsipp eller lovverk som «overstyrer»? Kort innføring i fagetikk opp mot annen etikk og lov/ regelverk. Drøfting av dens gyldighet i de roller / situasjoner psykologer i dag opptre i.

Drøfting av caser.

Informasjon om hvordan fagetiske saker i dag behandles i Fagetisk Råd, og drøfting om dette understøtter den fagetiske refleksjonsprosessen. Er det mulig å tenke annerledes om saksbehandling?

Om symposieleder og bidragsyttere

Maria Løvik Norheim, Psykologspesialist, avdeling for kunnskapsutvikling, Bergen Kommune

Svanhild Mellingen, Seksjonsleiar Avdeling for rusmedisin poliklinikk, Haukeland Universitessjukehus

Symposium 2D: Narsissisme og ledelse

Symposiet er sammensatt av fire foredrag. Det første (professor Per-Einar Binder) omhandler teoretiske perspektiver på narsissisme. Her presenteres ulike syn på hvordan narsissisme utvikles og hvordan fenomenet generelt manifesteres. Innlegg nummer to (spesialist i arbeids- og organisasjonspsykologi Espen Skorstad) fokuserer på rekruttering av ledere. Et sentralt tema her vil være hva som kjennetegner narsissister i seleksjonssammenheng og om det er særskilte tilnærminger som kan nyttes for å avsløre disse i en slik kontekst. Det tredje innlegget (professor Cecilie Schou Andreassen) belyser hvordan narsissistiske ledere påvirker organisasjonen med tanke på sentrale prosesser som beslutninger og medbestemmelse, samt den spesifikke innvirkning slik ledelse har nedover, horisontalt og oppover i organisasjonsstrukturen. Det siste innlegg (advokat Henning Michael Heitmann) betrakter narsissistisk ledelse fra et juridisk perspektiv og vil i hovedsak rette seg mot hvordan organisasjoner kan beskytte seg mot og eventuelt utfase narsissistiske ledere fra organisasjonen.

Om symposieleder og bidragsyttere

Cecilie Schou Andreassen er professor / spesialist i klinisk psykologi ved UiB, også tilkjent professorkompetanse i organisasjonspsykologi/HRM. Hun har 15 års arbeidserfaring utenfor academia, deriblant som organisasjonspsykolog. I sin vitenskapelige produksjon har hun i flere arbeider vektlagt narsissisme som en faktor for arbeidslivsrelaterte utfall. Andreassen er opptatt av populærvitenskapelig formidling. I 2015 fikk hun Meltzerprisen for fremragende forskningsformidling ved UiB.

Per-Einar Binder er professor i klinisk psykologi ved Universitetet i Bergen (UiB), er videreutdannet som psykologspesialist i tre spesialiteter: Klinisk voksenpsykologi, klinisk barne- og ungdomspsykologi og intensiv psykoterapi. Han er forfatter av flere bøker, blant annet «Den som vil godt. Om medfølelsens psykologi» (Fagbokforlaget, 2014). Binder er spesielt opptatt av selvmedfølelse, personlig identitet, og motivasjonstema i identitetsnarrativer.

Espen Skorstad er spesialist i arbeids- og organisasjonspsykologi. Han er gründer / co-founder av cut-e og arbeider i dag som Europa-direktør av selskapet. Skorstad er forfatter av boken "Rett person på rett plass" (Gyldendal, 2015). Han er spesialist på psykologiske tester og er særlig opptatt av hvordan moderne teknologi kan anvendes i kompetansekartlegging og har bred erfaring med lederutvikling og lederseleksjon.

Henning Michael Heitmann er partner i SANDS (Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA) og betegnes som en av Norges fremste arbeidsrettsadvokater. Han er Aftenpostens faste jobbkspert på arbeidslivsjus og blir ofte brukt av nasjonale medier som faglig kommentator i arbeidsrettslige spørsmål. Heitmann har i sin karriere arbeidet med varslingssaker og konfliktløsningsprosesser, både for arbeidstakere og arbeidsgivere på alle plan.

Symposium 2E: Er seksualitets- og kjønns mangfold friskmeldt nå?

Kjønn og seksualitet er i stadig endring. Studentoppgaver gir et bilde på hva som har vært viktige problemstillinger i tiden, og de løfter ofte fram problemstillinger som ligger i forkant av det etablerte. For å belyse utviklingen i den norske konteksten presenterer vi en metastudie av 43 master- og hovedoppgaver i psykologi fra de siste fire tiår, med tema innen seksualitets- og kjønns mangfold. Hva sier studentenes oppgaver om psykologifagets utvikling i dette feltet? I diagnosemanualen ICD-11 blir kjønnsidentitet fjernet fra kapitlet om psykiske lidelser, og formuleringen "det motsatte kjønn" forkastes. Hvilke implikasjoner har dette for klinisk praksis? Trenger vi en diagnose for barn som bryter kjønnsnormer? Vi oppsummerer endringene i den nye diagnosemanualen, og tar et kritisk tilbakeblikk på diagnostisering av kjønnsidentitet og seksuell orientering.

Om symposieleder og bidragsyttere

Symposiet arrangeres av arbeidsutvalget i Psykologfaglig nettverk for seksualitets- og kjønns mangfold:

Silje-Håvard Bolstad er psykolog og har en videreutdanning i sexologi fra Universitetet i Agder. Hen har skrevet hovedoppgave om transpersoner, og er aktiv i Foreningen FRI og Rosa Kompetanse.

Reidar Schei Jessen er psykolog og stipendiat ved Oslo universitetssykehus.

Elisabeth Adams Kvam er utdanna psykolog fra Universitetet i Oslo. Ho er oppteken av å finne gode måtar å integrere skeive og normkritiske perspektiv i klinisk verksemd.

Posterutstillere

Virker korttidsterapi for «Generasjon prestasjon?»

Martin Seem Sundal & Yasmin Sofia Iqbal, SiO Psykisk Helse Blindern

Begrepet «Generasjon prestasjon» referer til unge som stiller høye krav til seg selv. «Ungdata» og «Studentenes helse- og trivselsundersøkelse» har vist en økning i psykiske plager blant unge, og hvor studentpopulasjonen er spesielt utsatt. Dette tydeliggjør et behov for et lett tilgjengelig psykisk helsetilbud som når ut til mange. SiO Psykisk Helse er et lavterskeltilbud som tilbyr behandling for studenter i Oslo og Akershus med lettere psykiske plager.

Formålet med studien har vært å kartlegge behandlingseffekten ved SiO Helse, seksjon psykisk helse Blindern ved hjelp av kartleggingsverktøyet OQ-45 (*Outcome Questionnaire-45*). OQ-45 er et selvrapporteringsskjema bestående av 45 ledd utviklet for å måle symptomtrykk, mellommenneskelig fungering og fungering i ulike sosiale roller. Skjemaet gir en totalscore på 0-180 der høyere score indikerer høyere belastningsnivå. Klinisk grense er satt til 63 poeng. Klinisk signifikant endring defineres som +/- 14 poeng, mens tilfriskning innebærer klinisk signifikant endring, samt bevegelse fra over til under klinisk terskel.

Utvalget bestod av 99 studenter. Deltagerne gjennomførte målinger ved oppstart av behandling, før fjerde time og etter siste time. Gjennomsnittlig belastningsnivå reduseres fra 78,6 før oppstart til 58,7 etter behandling, noe som tilsvarer en tilfriskning på gruppenivå (differanse på 19,9 poeng, effektstørrelse 0,94). 35 % av studentene i utvalget møter kriteriene for tilfriskning i løpet av behandlingen, mens 29 % møter kriteriene for en klinisk signifikant endring. 31 % har ingen tydelig effekt og 5 % har en klinisk signifikant forverring.

Samlet sett viser resultatene at 64 % av pasientene i utvalget har hatt godt utbytte av behandlingen de har fått definert ut i fra endringskriteriene ved OQ-45.

Hvordan jobbe med frafall, fravær og tilbaketrekning i en kommunal kontekst med en samfunnspsykologisk innfallsvinkel

Hanne Naug og Ingeborg Lishaugen, Bærum kommune

Frafall, skolefravær og tilbaketrekning er et samfunnsproblem. Et stort antall ungdommer fullfører ikke videregående skole og mange av disse har hatt et høyt fravær langt ned i grunnskolen. I arbeidslivet ser man på sykefravær som et mål på arbeidsmiljøet, og hvorfor tenker man ikke på samme måte når det gjelder barn og ungdom i forhold til skolen? Er det hensiktsmessig å løse et samfunnsproblem med individrettede tiltak i skole og helsetjeneste?

I forhold til vårt arbeid med spesialistoppgaven i samfunnspsykologi har vi hatt fokus på å redusere skolefravær i Bærum kommune. Vi har valgt å fokusere på de som er rundt eleven fremfor å jobbe direkte med ungdommene. Bakgrunnen for dette er at

årsakene til fravær og frafall er sammensatte og at de rundt har like stort ansvar for endring som ungdommen selv. Et gruppetilbud for foreldre ble utviklet, med noe individuell oppfølging i etterkant. I tillegg har vi undervist personale i skole og en rekke andre hjelpetjenester. Strukturelle faktorer er viktige når det gjelder skolefravær og vi var sentrale da kommunen lagde en ny rutine for fraværsoppfølging i grunnskolen. Målet for alle våre tiltak er at færre utvikler alvorlig langvarig skolefravær. Metoden er å gi foreldre, skole og hjelpetjenester en mer kontekstuell forståelse av fenomenet og dermed bedre og mer helhetlige tiltak.

Influence of dichotic listening on attention and gait during dual-tasking in healthy elderly and MCI

Gorecka, M.M. ^{1,2}; Bergman, E.M.V. ¹, Byre, V.K¹., Waterloo, K. ^{1,2}, & Rodríguez-Aranda, C^{1,2}. UIT- Arctic University of Norway¹, University Hospital of North Norway²,

Dual-task procedures are used to investigate the mechanisms behind fall risk in older adults. However, few have addressed mild cognitive impairment (MCI) and dichotic listening (DL). The present study uses DL during walking to challenge gait and attention in elderly. In three conditions, syllables are presented bilaterally and subjects need to attend stimuli freely, or towards a specific ear. DL performed during walking mimics real-life situations where different levels of attention during walking are required, making it possible to study the interplay between motor control, cognition and perceptual integration.

Auditory attention and spatiotemporal gait parameters in healthy elderly and MCI patients were evaluated in 42 MCI subjects ($M = 72,64$ yrs) and 42 age-matched controls, all right-handed. There were four conditions: normal walking and three dual-task DL-conditions: Non-forced (NF), Forced-Right (FR) and Forced-Left (FL). Spatiotemporal measures were evaluated with the Optogait© and used for group comparisons for both feet and per foot to explore laterality effects. Preliminary data showed that MCI patients have more deteriorated gait parameters, attentional capacities and most importantly, present higher asymmetric gait for step length in DL conditions. The present study demonstrates that lateralized selective attention during dual-tasking affects negatively and asymmetrically gait variability in MCI.

Presentørenes e-post adresser

Plenumumforelesere	Epost
Emily Holmes	emily.holmes@ki.se
Bergljot Gjelsvik	bergljot.gjelsvik@psych.ox.ac.uk
Henrik Børsting Jacobsen	henrik.borsting@gmail.com
Ivar Frønes	ivar.frones@sosgeo.uio.no
Steven Jay Lynn	stevenlynn100@gmail.com
Ragnhild Bang Nes	raba@fhi.no
Cecilie Schou Andreassen	Cecilie.Andreassen@uib.no
Trude Havik	trude.havik@uis.no
Symposieledere	
Thormod Idsøe	thormod.idsoe@nubu.no
Klara Øverland	klara.overland@lyse.net
Egon Hagen	sofosyne@gmail.com
Ståle Einarsen	stale.einarsen@psysp.uib.no
Sverre L. Nielsen	sverre@psykologforeningen.no
Frode Svartdal	frodes@psyk.uit.no
Alexander Olsen	alexander.olsen@ntnu.no
Svanhild Mellingen	svanhild.mellingen@helse-bergen.no
Silje-Håvard Bolstad	siljehavard@gmail.com

Takk for nå!

Vel møtt til den 16. nasjonale Psykologikongressen 5. – 6. september 2019

Norsk Psykologforening

Pb. 419 Sentrum, 0103 Oslo, tlf. 23 10 31 30, Faks 22 42 42 92

e-post: kurs@psykologforeningen.no Hjemmeside: www.psykologforeningen.no

NORSK
PSYKOLOG
FORENING